

Pélé Yoets

'Amal - Peine - 'Ayine

זה כלל גדול בתורה אשר בו תלוי כל קיום התורה וכל היהדות, כי אדם לעמל ילד (איוב ה ז) על התורה ועל עבודת השם יתברך, כי מה יתרון לאדם בעמלו שיעמל תחת השמש (קהלת א נ). אשרי מי שעמלו בתורה לכף את יצרו ולמשך ידו ולברך מכל צד נדנוד עברה, בין במחשבה בין בדבור בין במעשה, ולקים כל דבר טוב, בין במחשבה בין בדבור בין במעשה. ואם יאמר אדם לא יגעתי ומצאתי אל תאמן. ובודאי הגמור שגם אברהם יצחק ויעקב ומשה רבנו וכל קדושים, היה להם יצר הרע, כמונו כמוהם, אלא שעל ידי עמל וגיעה רבה כפו את יצרם, לדבק ביוצרם, עד שלבסוף נהפך להם לאוהב ונעשה מרע רע. ונאמר על אברהם (נחמיה ט ח) ומצאת את לבבו נאמן לפניך. ודוד המלך עליו השלום אמר (תהלים קט כב) ולבי חלל בקרבי. כי רק ההתחלות קשות:

והן אמת שיש חלוק בדעות וטבעים מן הבטן ומן ההריון, יש שהורתו ולדתו בקדשה ונשמתו נשמה קדושה, ויש לו עזר משד"י ונשמת שד"י תבינהו. ויש כי בעוון חולל ובחטא יחמתהו אמו ונשמתו אחוזה בין הקלפות, וכמו שכתבתי לעיל בערך זווג. וגם הם מפלאות תמים דעים, כי לפעמים יוצא טהור מטמא, כגון אברהם אבינו, והאמהות, וחזקיה מלך יהודה, וכמה גרי צדק עמודי עולם, כגון שמעיה ואבטליון וחבריהם. ולפעמים מן הטהור יוצא טמא, כגון עשו וישמעאל ודומיהם. אבל על כל פנים אין זו דרך מוציאתו מידי עברה, ואין פוטר אותו מן הדין לגמרי, שאף אם יקל בעת משקל לפי פלס ומאזני משפט אשר

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

בשקול אל דעות ה', אבל על כל פנים פשיטא שהאלהי'ים יביא במשפט לכל אדם, על אשר כל אשר בכחו לעשות ולא עשה, ולא נלחם עם יצרו הרע בספר מלחמות השם, לברח מכל עברה ולקים כל דבר טוב, לפחות דברים התלויים בדביר ובמעשה, שאין האב זוכה לבן מן הבטן ומן ההריון, ואין תלוי בקדשת הנשמה, אלא ענין דבקות המחשבה ליראה ולאהבה את השם ולדבקה בו ולעבדו בלבב שלם, כי אין אדם שליט ברוח בלתי עזר משד"י. אבל הוא דבר התלוי בדבור ומעשה, שזו ביד כל אדם לכף את יצרו ולבטל רצונו מפני רצון קונו. ואם ראשיתו מצער אחריתו יסגא (איוב ח ז), ויערב לו ויבסם לו, ומתוך קדשת הדבור והמעשה יזכה גם לקדשת המחשבה, כי יאר ה' פניו אליו וישלח עזרו מקדש, ויברא ה' לו לב טהור, ורוח דעת ויראת השם יסובבנהו יבוננהו, עד אשר יגדל גדולי הקדש באפן שכל אדם יכול להגיע להיות כאברהם יצחק ויעקב:

והן אמת שיצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו (סוכה נב, ב קידושין ל ב), וצריך להקדים תפלה לצרה ורחמין למבעי מן קדם אלה"א על כל דבר פשע שיצילהו, ועל כל דבר טוב שיעזרהו, וכמו שכתבתי במקומו. אבל בתפלה לחוד לא סגי, שאם יתפלל אדם כל היום שיצילהו ה' מיצר הרע ושיעזרהו על דבר כבוד שמו, והוא לא יתחזק על יצרו, הרי זו תפלת שוא, כי השם ברא יצר לב האדם רע להנאתו ולטובתו, כדי שיכף את יצרו ויקבל שכר כי זה כל האדם, ואלמלא יצר הרע, הן האדם היה כמלאכי השרת, ולא היה לו שכר וענש, ולא היה צריך לבוא לעולם הזה, וכל העולם כלו לא נברא אלא בשביל זה, שיכפו את יצרם ויקבלו שכר טוב בעמלם, ולפם צערא עושה נחת רוח ליוצרו ויקבל שכר טוב בעמלו, באפן שהוא בלתי אפשר שיסיר את לב האבן מקרבנו עד כי יבוא שילה, ואין תפלה מועלת לענין זה. הא למה זה דומה, לאיש שהוא כלוא

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

בבית וידיו אסורות ואינו מפקח על שום עסק, ומבקש רחמים
כל היום שיצוה השם אתו את הברכה, שבודאי אין תפלתו עושה
פרות, ואין הקדוש ברוך הוא עושה נס דרך ארבות בשמים
להריק לו ברכה, שהרי כתיב (דברים יד כט) למען יברכה ה'
אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה. וצריך עסק מעט במלאכה
או בסחורה, ורחמין למבעי שתהא מלאכתו מתברכת וברכת ה'
היא תעשיר (משלי י כב), כן הדבר הזה. ונוסף גם הוא, שלענין
הפרנסה יש זכות גורם, שיעשה לו נס וימצא מטמון או ישרה
ברכה בכיסו ובנכסיו, ויש שמלאכתו נעשית על ידי אחרים והוא
יושב ובטל ממלאכה, אבל לענין יצר הרע, אין מידו מציל
לגמרי, אלא צריך שיתגבר וגם תחנונים ידבר, וברב הימים ימצא
עזר משד"י ואת ררח הטמאה יעביר, ואין הקדוש ברוך הוא
עושה אלא סיוע, כי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (ברכות
לג, ב), רק שהבא לטהר מסייעין אותו מן השמים (שבת קד א)
(ועוד כתבנו מזה לעיל בערך חזק, עין שם):

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions